

ลอยตัว LPG: ใครได้ ใครเสียประโยชน์?

การลอยตัว LPG ส่งผลดีต่อโรงกลั่นน้ำมัน แต่ภาคอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบบางส่วน

ภาครัฐออกมาตรการลอยตัวราคา LPG หน้าโรงกลั่นบางส่วน แต่ยังคงราคาขายปลีก LPG ไว้ดั้งเดิม ส่งผลให้ราคาหน้าโรงกลั่นปรับเพิ่มขึ้นกว่า 100% โดยปรับราคาขายหน้าโรงกลั่น ซึ่งคำนวณจากราคาถ่วงน้ำหนักที่อิงราคาตลาดโลก 76% และราคาเพดานที่กำหนดตายตัวไว้ที่ 330 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน 24% ทำให้ราคาหน้าโรงกลั่นเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับประมาณ 700 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน แต่ยังคงต่ำกว่าราคาตลาดโลก ซึ่งสูงถึงระดับ 900 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน

การลอยตัวราคา LPG หน้าโรงกลั่นส่งผลดีต่อธุรกิจโรงกลั่น คาดว่าจะทำให้ค่าการกลั่นปรับตัวสูงขึ้นราว 0.5 - 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อบาร์เรล และจูงใจให้โรงกลั่นผลิต LPG ออกสู่ตลาดมากขึ้น โดยสัดส่วนผลผลิต LPG ที่ได้จากการกลั่นน้ำมัน โดยทั่วไปจะอยู่ที่ประมาณ 2-6% ซึ่งหากราคา LPG หน้าโรงกลั่นปรับเพิ่มขึ้น 100% จะส่งผลให้ค่าการกลั่นเพิ่มขึ้นราว 0.5 - 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อบาร์เรล แต่ทั้งนี้ โรงกลั่นแต่ละโรงจะได้รับอานิสงค์ไม่เท่ากันขึ้นกับสัดส่วนที่โรงกลั่นขายให้กับผู้ค้าทั่วไปซึ่งเป็นส่วนที่ถูกกำหนดราคาไว้ที่ 330 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้โรงกลั่นส่วนใหญ่นำผลผลิตที่ได้มาใช้เป็นเชื้อเพลิงเองในโรงกลั่นหรือขายให้กับโรงงานปิโตรเคมีที่ขายได้ราคาที่ดีกว่า ดังนั้น ราคา LPG ที่ปรับตัวสูงขึ้น น่าจะจูงใจให้โรงกลั่นนำ LPG ที่ผลิตได้มาขายแทนการใช้เองและอาจมีการเพิ่มการผลิต LPG ออกสู่ตลาดมากขึ้น

สำหรับแนวโน้มผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมเริ่มมีผลบังคับใช้ ธุรกิจโรงกลั่นก็ไม่น่าจะได้รับผลกระทบมาก โดยภาครัฐจะกำหนดราคาขายปลีก LPG เป็น 2 ตลาด โดยกำหนดราคา LPG คงที่แต่เฉพาะภาคครัวเรือนและภาคขนส่ง แต่ลอยตัวราคา LPG ในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งเมื่อดูสัดส่วนการใช้ LPG โดยรวมของทุกภาค พบว่าภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนการใช้ LPG ราว 13% ของความต้องการทั้งหมด (ดูรูปที่ 1) แต่ถ้าดูสัดส่วน LPG ที่โรงกลั่นขายให้กับภาคอุตสาหกรรมพบว่า จากกำลังการผลิต LPG ของโรงกลั่นน้ำมันโดยรวมอยู่ที่ประมาณ 140,000 ตันต่อเดือน แต่สัดส่วนที่จำหน่ายให้ครัวเรือน ภาคขนส่ง และอุตสาหกรรมรวมกันมีเพียง 20% เท่านั้น ดังนั้น หากภาคอุตสาหกรรมชะลอความต้องการ LPG และหันไปใช้เชื้อเพลิงชนิดอื่น คาดว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของโรงกลั่นมากนัก

แต่ภาคอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจำกัดอยู่แต่บางอุตสาหกรรม และมากน้อยขึ้นกับความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนชนิดของเชื้อเพลิงของแต่ละอุตสาหกรรม โดยอุตสาหกรรมที่มีการใช้ LPG มากส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมปิโตรเคมีซึ่งไม่ได้รับผลกระทบจากการลอยตัวราคาขายปลีกเนื่องจากราคา LPG ที่ขายให้กับอุตสาหกรรมเหล่านี้ เป็นราคาที่ไม่ได้ถูกตรึงไว้อยู่แล้ว (ดูรูปที่ 1) แต่อุตสาหกรรมอื่นๆ ได้แก่ โลหะ และอลูมิเนียมคาดว่าจะได้รับผลกระทบแต่ขึ้นกับความสามารถในการปรับเปลี่ยนเชื้อเพลิง เนื่องจากพบว่าราคา LPG ที่ถูกตรึงไว้ในระดับต่ำในช่วงที่ผ่านมาจูงใจให้ภาคอุตสาหกรรมจำนวนมากเปลี่ยนมาใช้ LPG เป็นเชื้อเพลิงแทนน้ำมันเตา เห็นได้จากสัดส่วนการใช้พลังงานจากก๊าซธรรมชาติของภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นจาก 7% เมื่อปี 1999 เป็น 10% ในปี 2009 ขณะที่สัดส่วนของน้ำมันสำเร็จรูปลดลงจาก 26% เป็น 13% ในช่วงเวลาเดียวกัน (ดูรูปที่ 2)

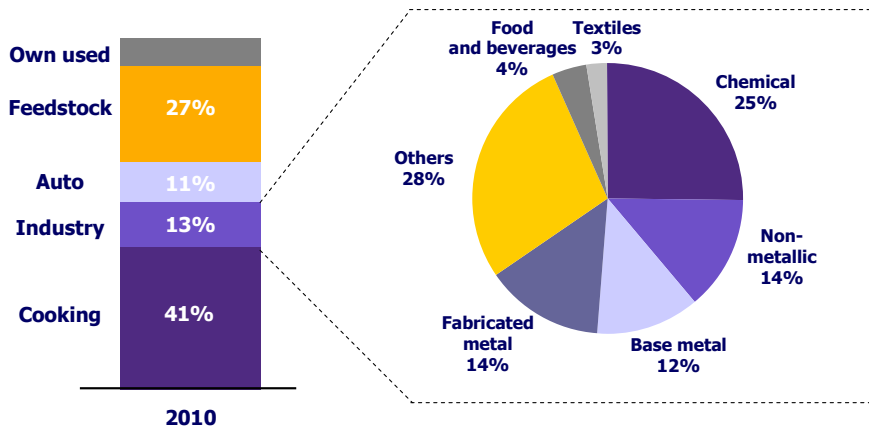
Implication

ภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะสามารถปรับตัวรองรับผลกระทบดังกล่าวได้ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่สามารถใช้น้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิงได้ คาดว่าจะเปลี่ยนกลับไปใช้น้ำมันเตาแทน แต่บางอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิงคาดว่าจะได้รับผลกระทบมาก อาทิ อุตสาหกรรมเซรามิก อุตสาหกรรมเครื่องแก้ว อุตสาหกรรมเหล่านี้คงต้องค่อยๆ ปรับตัว โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร หรือใช้เชื้อเพลิงจาก NGV หรือถ่านหินแทน

รูปที่ 1: การใช้ LPG ของภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนไม่มากนักและส่วนใหญ่อยู่สาขาเคมีภัณฑ์ โลหะ และโลหะต่างๆ

สัดส่วนการใช้ LPG โดยรวม และในภาคอุตสาหกรรมของไทย

หน่วย: %

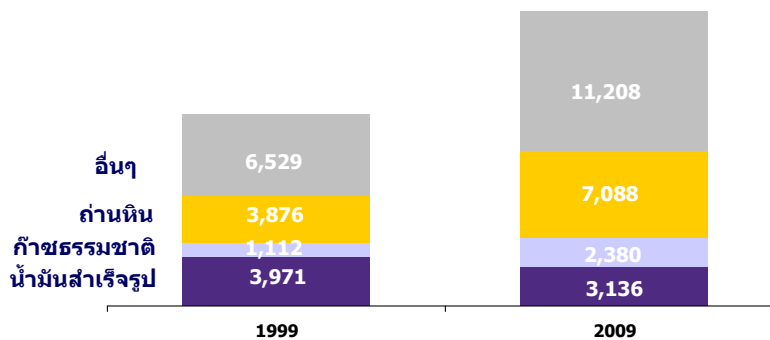

ที่มา: การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

รูปที่ 2: ภาคอุตสาหกรรมใช้ LPG มากขึ้น และใช้น้ำมันลดลง

การใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรมของไทย

หน่วย: พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ

ที่มา: การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

โดย : ปราณีตา ศยามานนท์ (pranida.syamananda@scb.co.th)

EIC | Economic Intelligence Center